

Tong yulduzi

Vatan yagonadir,
Vatan bittadir!

N: 19-20 (67288-89)
2020-yil 15-iyun

www.tongyulduzi.uz

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

ISSN-2010-6092

«BOYLIKNI **DIQQAT, TANLOV!** BOLALIKDAN ASRANG!»

RESPUBLIKA TANLOVIGA MARHAMAT!

Ijodkor-u zukko o'quvchilar! Mana, bir necha yildirki, gazetamizda «Boylikni bolalikdan asrang!» tanlovi o'tkazib kelinmoqda. Bu yil ham mazkur tanlovni e'lon qilar ekanmiz, barchangizni faollikka chorlaymiz! Zero, bu yilgi g'olibimiz aynan siz bo'lishingiz mumkin.

Buning uchun esa sizdan tabiiy boyliklarimiz – suv, elektr energiyasi, tabiiy gazni asrash va tejashga doir she'r, hikoya, ibratli voqea, maqola yoki chizgan rasmlaringizni tahririyatga yuborish talab etiladi. Maktubingizda ism-sharifingiz, maktabingiz hamda telefon raqamingizni aniq va to'liq yozishingizni so'raymiz.

An'anaga muvofiq g'olib o'quvchilar, ularning ustozlari ro'yxati shu yil 1-oktyabr – «O'qituvchi va murabbiylar kuni»da e'lon qilinadi va rag'batlantiriladi. Marhamat, o'z iste'dodingizni namoyon etib, g'oliblikni qo'lga kiriting!

Manzilimiz: Toshkent shahar, Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Tel.: (71) 244-63-08

Telegram raqami: (94) 645-90-70

«Online-maktab» loyihasida

... Assalому alaykum, men Andijon tumanidagi 44-umumta'lim maktabining ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi Halimaxon Rahimovaman. «Online-maktab» loyihasida dars o'tgan ustozlardan behad minnatdorman. Ularning darslarini kuzatib, tajriba ortirdim. Shu ma'noda bunday darslar biz yosh pedagoglar uchun

«Mahorat maktabi» vazifasini ham o'tadi. O'zim ham 5-sinf o'quvchilariga dars o'tganim bois, Shoira opa Sodiqovanning

har bir darsini diqqat bilan kuzatib bordim. Shoira opadagi samimiyat menga juda ma'qul bo'ldi. Imkon bo'lsa, shu ustoz bilan yaqindan tanishmoqchiman...

USTOZGA KELGAN MAKTUBLAR

«...Onlayn dars o'tgan barcha ustozlarning mehnati tahsinga loyiq, barchasini fidoyi sanayman. Shoira ustozni o'quvchilarim juda maqtashdi. Mening ijobiy fikrlarimni alohida yetkazing, shu qisqa vaqt ichida Shoira Sodiqova respublikamizdagi minglab o'quvchilarning sevimli ustoziga aylandilar.

Samarqand viloyati, Nar-pay tumanidagi 55-umumta'lim maktabining ona tili va adabiyot fan o'qituvchilari nomidan Zul-xumor Rahmatova».

Ushbu samimiy dil izhorlari, minnatdorlik so'zlari poytaxtimizning Chilonzor tumanidagi 202-umumta'lim maktabining ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi Shoira Sodiqova nomiga kelgan elektron maktublardan satrikdir. Xo'sh, ustozning o'zi mazkur loyihadan qanday taassurotlar oldi? Ana shu savol bilan Shoira opaga yuzlandik:

– Tasvirga olish jarayonlari, albatta, hayajonli kechdi, – deydi

ustoz. – Kameralar qarshisida o'quvchilarsiz, bo'm-bo'sh xonada dars o'tish biroz noqulay bo'ldi. O'quvchilarimning bilimga chanqoq nigohlari yetishmadi, nazarimda. Odatiy dars o'tganda bolajonlarning yonib turgan ko'zlarini ko'rib, burro-burro so'zlarini eshitib, bevosita muloqot qilib zavqlanasan, ilhomlanasan kishi. Lekin pandemiya sababli o'quvchilarsiz dars o'tishga majbur bo'ldik. Kameraga qarab dars o'tarkanman, minglab bolajonlarning menga qarab turgan nigohlarini, ularning savollarimga, topshiriqlarimga berishi mumkin bo'lgan javoblarini xayolan his qildim, ular bilan g'oyibona muloqotga kirishdim.

Dars jarayonlariga tayyorlanish ham juda katta mas'uliyat talab etdi. O'zim taniydigan, mavzuni qanday tushuntirsam, tez va oson qabul qilishini yaxshi biladigan 30 nafar o'quvchimga emas, o'zlashtirish, qabul qilish darajasi turlicha bo'lgan millionlab bolajonlarga

dars o'tish o'ta mas'uliyatli vazifa ekanligini his qildim. Zimmamdagi ana shu mas'uliyat zalvorini teran anglab, birgina darsga tayyorlanish uchun tunlarni tonglarga ulagan paytlarim ham bo'ldi.

Respublikamizning turli ta'lim muassasalari o'qituvchilaridan, ota-onalardan, ayniqsa, turli viloyatlardagi o'quvchilardan kelgan minnatdorlik maktublari barcha charchoqlarimni tarqatib yubordi.

Yaqinda telegramimga Andijon viloyatidan bir elektron noma keldi. Unda o'qituvchi va o'quvchilar «Ustoz, sizni sog'indik! Onlayn darslar yana davom etarkan. Siz bilan yana ekran orqali diydorlashishni intizorlik bilan kutamiz!» deb yozishibdi, bu samimiy dil so'zlarini o'qib, ko'zlarimga beixtiyor yosh keldi. O'sha g'oyibona mehri tushgan, meni sog'ingan o'quvchilarimning ko'zlariga boqqim, boshlarini silagim, bag'rimga bosgim keldi...

Nodira NAZAROVA

Shoira Sodiqova «Yilning eng yaxshi fan o'qituvchisi» ko'rik-tanlovining respublika bosqichi g'olibi, Xalq ta'limi a'lochisi, Respublika ilmiy-metodik Kengashi a'zosi. Yaqinda u «Online-maktab» loyihasidagi ishtiroki uchun Xalq ta'limi fidoyisi ko'krak nishoni bilan taqdirlandi. Shoira opa bilan suhbatimiz asnosida, faoliyatingizga haqqoniy bahoni, boz ustiga, a'lo bahoni o'zgar berishi naqadar yoqimli, quvonchli, faxrli tuyg'u ekanligini yana bir bor his etdik.

Yoz fasli bolajonlarimiz uchun o'zgacha quvonch va shukuh bag'ishlaydi. Sababi, bu faslda o'quvchilarga ta'lim kunlari boshlanadi-da! Ota-onalar, farzandlarining kun bo'yi kompyuter va oynayi jahon qarshisida o'tiraverishiga imkon yaratmay, ularning sog'lom, dunyoqarashi keng bo'lishi uchun, albatta, oromgohlarga borishini xohlashadi. Sportga oshno qilishadi, sevimli mashg'ulotlari bilan shug'ullanishga imkon yaratishadi. Aytaylik, asfaltga rasm chizish, velosiped va roliklarda uchish, suv havzalarida cho'milib, birgalikda taom tayyorlash, onlayn-to'garaklarda faol bo'lish va hokazo.

Xo'sh, bu yil o'quvchilarning oromgohlarga jalb qilinishi haqida qanday yangiliklar bor. Bu sizga qiziq bo'lsa kerak-a?

Xalq ta'limi vazirligi ma'lumotiga ko'ra, joriy yil yoz mavsumida bolalarning mazmunli dam olishini tashkil etish maqsadida

«Yoz – 2020» ishchi guruhi tashkil etildi. Ishchi guruh o'z oldiga 156 ta statsionar

adabiyotlar hamda kitob.uz platformasidan foydalanish bo'yicha sharoit yaratiladi. Shu

OROMGOHLAR BOLALARNI O'Z BAG'RIGA CHORLAR

oromgohlarda jami 70 318 nafar bolalarning maroqli hordiq chiqarishlarini maqsad qilib qo'ygan.

Shuningdek, oromgohlarda ta'lim-tarbiya ishlarini tashkil etish maqsadida oromgoh rahbarlari, pedagoglar hamda to'garak rahbarlari uchun uslubiy qo'llanmalarning elektron shakllari tayyorlandi. O'quvchi-yoshlar bilan ishlashni samarali tashkil etish yuzasidan 5 ta muhim tashabbusni amalga oshirish bo'yicha qo'llanmalarga alohida bob sifatida tegishli ma'lumotlar kiritildi.

O'quvchilar uchun «Yoshlar kutubxonasi» rukni ostida nashr etilgan 47 nomdagi badiiy

adabiyotlar hamda kitob.uz platformasidan foydalanish bo'yicha sharoit yaratiladi. Shu bilan birga, yoz mavsumida pedagog xodimlarning belgilangan tartib asosida ish olib borishi uchun oromgohlarda faoliyat ko'rsatadigan pedagog va xodimlarning namunaviy

ish rejasi tayyorlandi. O'quvchilarning yoz mavsumida bo'sh vaqtlarini mazmunli tashkil etish maqsadida «Onlayn-to'garak» videodarslar tashkil etiladi. Bunda o'quvchilarga 40 nafar to'garak rahbari tomonidan 14 turdagi ingliz tili, texnik ijodkorlik, musiqa va boshqa ijodiy to'garaklar hamda internet tarmog'i orqali pul topish bo'yicha videodarslar o'tiladi. Bu esa o'z navbatida respublikadagi jami 4 million nafarga yaqin bolalarni bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etishga imkoniyat yaratadi.

O'z muxbirimiz

ONLINE

T A'LIM AASSUROTLARI

Ma'lumki, yurtimizda joriy qilingan karantin sababli maktab o'quvchilaridan to talabalarigacha masofaviy ta'lim olishdi.

Biz bu jarayonda onlayn ta'limning bir qancha afzalliklarini bildik. Masofaviy ta'limning afzalliklaridan biri vaqt tejalishidir. Darslarning tushunmagan joyingizni qayta-qayta ko'rish imkoniyati bor. Har xil ko'rgazmalar, slyadlar, videolar ta'limning yuqori samaradorligini ta'minlaydi. Online-ta'lim vositalari darslarning qiziqarli bo'lishiga yordam beradi. Ayniqsa, aniq fanlar uchun qo'llash juda qulay hisoblanadi.

Adabiyot va tarix fanlaridan o'tilgan online darslar ota-onamiz bilan birgalikda mavzular yuzasidan suhbatlashish va fikr almashish, mustaqil ravishda badiiy kitoblar o'qish imkonini berdi. Ayniqsa, 10–11-sinflar uchun kelgusida kirmoqchi bo'lgan oliy o'quv yurtining yo'nalishiga qarab tegishli fanlardan qo'shimcha ravishda tayyorlanish hamda 5-sinfdan 11-singacha bo'lgan mavzularni takrorlash uchun sharoit yaratadi. Qo'shimcha

ta'tilda biz o'quvchilarga ta'limiy elektron darslardan (Khan Academy, Edu Market kabi resurslar) ko'proq o'rganish ham tavsiya etildi. Men 8-sinfda o'qiyman. Shunday bo'lsa-da, 5–11-sinflarda o'tilgan ona tili va adabiyot darslarini kuzatdim. Menga, ayniqsa, 9–11-sinflarga ona tili va adabiyot fanidan dars o'tgan Saida Majidova va Sharofat Toshmirzayevaning darslari juda yoqdi.

Inson muvaffaqiyatga erishish uchun avvalo, unda qiziqish, qat'iyat, sabr-toqat, eng asosiysi, muvaffaqiyatsizlikning chin sababini anglay bilishi lozim.

Men tengdoshlarimga shunday deb qolaman: «Hech qachon bilim olishdan charchamang». Zero, o'qishning azobi vaqtinchalik, bilmaslik azobi – abadiy.

**Rahbaroy SINDAROVA,
Samarqand viloyati, Ishtixon
tumanidagi 2-DIUM o'quvchisi**

Men kichikligimdan kitob o'qishni yoqtiraman. Mening kitobga, adabiyotga qiziqishim buvim aytgan ertaklardan boshlangan.

MENING KUTUBXONACHI OPAM

Ertaklarni juda yaxshi ko'rardim. Ayniqsa, «Bo'g'irsoq» ertagini qayta-qayta tinglardim. Buvimning vafotidan keyin uning ertaklarini sog'ina boshladim. Shunda onam menga rasmi kichik-kichik kitoblar olib kela boshladi. Men hali ularni o'qishni bilmasdim. Rasmlarga qarab ertak mazmunini anglashga harakat qilardim. Lekin bu qiyin edi. Shunda onam kitob do'konidan «Alifbe» kitobini olib kelib berdi. Men harflarni, keyin esa ularni qo'shib o'qishni o'rgandim.

Bir kuni gazetada «Sholg'om» ertagiga ko'zim tushib qoldi va uni o'zim mustaqil o'qidim...

Ikki yildan so'ng 1-sinfga chiqdim. Shu kunioq sinf rahbarimiz Namunaxon Olimovadan kutubxonaga olib kirishini iltimos qilganman. Ustozim kutubxonaga olib kirdi. Lekin menga kutubxonachi opamiz kitob bera olmasligini aytdi. Sababi, juda kichkina ekanman. Shunda ustozim o'z nomiga yozdirib, menga kattakon kitob olib berdi. Bu «O'zbek xalq ertaklari» nomli qizil jildli kitob edi. Men uni juda qiziqib o'qidim.

Shundan so'ng, kutubxonachi Habibaxon opamiz menga turli gazeta va jurnallarni o'qib kelish uchun bera boshladi. Biroz

ulg'aygach, «Tong yulduzi» gazetasi muxlisiga aylandim. Gazetada chop etilayotgan tengdoshlarim yozgan she'rlarni o'qib, men ham she'rlar yoza boshladim. Ilk yozgan she'rim maktab haqida edi. 5-sinfni tamomlab, Marg'ilondagi ixtisoslashtirilgan maktabga imtihon topshirdim. U yerda 6 oy o'qidim xolos, qaytib keldim. Chunki uyimni, qishlog'imni, maktabimni, Habibaxon opani juda sog'indim. Uning mehri yaqinlarim, qadrdon qishlog'im qadriini anglashda yordam berdi. Ustozim mening chin QAHRAMONIM. Mana shunday fidoyi ustozlar kelajagimiz bunyodkorlaridir.

**Mehribonsiz juda ham,
Ulashasiz kitoblar.
Har on kulib yursangiz,
Charaqlaydi oftoblar.
Kutubxonachi opa,
Siz haqiqiy qahramon.
Bizdek gullar o'stirgan,
Siz ajoyib bir bog'bon.**

**Husnidaxon
MAMADALIYEVA,
Farg'ona viloyati,
Uchko'prik tumanidagi
22-umumta'lim maktabi
o'quvchisi**

NEGA KITOB O'QIMAYMIZ?

Sir emaski, oramizda kitob o'qishni yoqtirmaydigan bolalar ham yo'q emas. Bundaylar biror qiyinchilikka duch kelishsa, tushkunlikka tushib qolishadi. Agar ular kitob o'qiganida edi, bunday bo'lmasdi, chunki kitob insonga ilm, ma'naviy ozuqa bilan birga umid ham beradi.

Bir do'stim o'qish davrida algebra fanidan «2» baho oldi. Birinchi marta past baho olgani uchunmi, juda xafa bo'ldi, o'qishga ishtiyoqi so'ndi. Bu hol meni qattiq tashvishga soldi. Biroz ovunsin deb do'stinga O'tkir Hoshimovning «Ikki karra ikki – besh» qissasini sovg'a qildim.

Uch kun o'tib u yonimga kelib, «Sen menga ajoyib kitob sovg'a qilibsan. Demak, hamma narsaning iloji, imkoni bor! Faqatgina odam harakat qilsa, maqsad sari intilsa, kifoya ekan», dedi xursand bo'lib. Shundan so'ng, do'stim o'qishga jon-jahdi bilan kirishib ketdi. «Ikki karra ikki – besh» qissasi hajviy tarzda yozilgan bo'lsa ham, asarning mazmun-mohiyati juda jiddiy, real voqealarga asoslangan. Qissada «Inson agar harakat qilsa, umid qilsa va doimo yaxshilik tomonida bo'lsa, albatta, o'z maqsadiga erishadi», degan g'oya bor.

Tengdoshlarimning ko'pchiligi kitob o'qishni yoqtirmaydi. Kutubxonaga yilda bir-ikki marta kirishlari mumkin. Yuqori sinf o'quvchilari kutubxonaga umuman kirishmaydi. Nima uchun shunday? Buning sabablari ko'p.

Maktabimiz kutubxonasida kitoblar juda kam, deyarli yo'q. Ko'p kitoblar eski, rus tilidagi adabiyotlar. Kutubxonaga kirgan o'quvchi o'ziga kerakli bo'lgan kitobni yoki ma'lumotni topa olmaydi. Maktab darsliklari orqali taniqli yozuvchi va shoirlarning hayoti, ijodi bilan tanishamiz. Darsliklarda roman, qissalarning juda kichik qismi beriladi. Maqsad, bolalarni shu asarga qiziqtirish. Masalan, 6–8-sinflar darsligida Said Ahmadning «Ufq», «Qorako'z majnun» «Jimjitlik», O'tkir Hoshimovning

«Ikki eshik orasi», «Nur borki, soya bor», «Tushda kechgan umrlar», «Dunyoning ishlari», jahon adabiyotidan Lev Tolstoyning «Urush va tinchlik», Guntekinning «Choliqushi» kabi asarlaridan parchalar o'qiyamiz, qiziqamiz, kitobni o'qigimiz keladi, ammo ularni qayerdan olamiz?!

Shu o'rinda savol tug'iladi: «Kitobga bo'lgan qiziqishni qay tarzda oshirish mumkin?» Menimcha, kitoblarga ham reklama zarur. Har bir o'quv muassasasiga kiraverishda yangi nashr etilgan kitoblardan namunalar

qo'yib, ularni qayerdan topish mumkinligi, kitobning qisqacha mazmuni haqida ma'lumot berish kerak. Eng asosiysi, kitobning narxi arzonroq bo'lsin! Chunki kitoblarning narxi ancha qimmat. Tug'ilgan kunimda oyim bilan kitob do'konlarini aylandik. Oyim menga Lev Tolstoyning «Urush va tinchlik» romanini olib bermoqchi edilar, ammo kitobning narxi baland bo'lgani tufayli olib bera olmadilar. Menimcha, kitoblarning narxi qancha arzon bo'lsa, kitobxonlar soni shuncha ortar edi.

**Azizbek ABDUMALIKOV,
Toshkent shahar, Chilonzor tumanidagi
202-umumta'lim maktabi o'quvchisi**

KIMGA OLTIN UCHBURCHAK?!

Men o'qituvchilik faoliyatimda eng qimmatli maslahatlarni onajonimdan olganman. Bu gal ham shunday bo'ldi. Hozirda 73 yoshda bo'lgan Rahimaxon hoji onam Namangan viloyati, Uychi tumani, O'nhayot shaharchasidagi 35-umumta'lim maktabida o'ttiz uch yil mobaynida boshlang'ich sinf o'quvchilariga ta'lim-tarbiya bergan.

Onam bilan maslahatlashib, o'quvchilarni yozgi ta'til kunlarida «Qiziqarli matematika» to'garigiga jalb etishni rejalashtirdik. Onam o'quvchilarning ota-onalari bilan mustahkam aloqa o'rnatish, kerak bo'lsa, ularni ham rag'batlantirish lozimligini uqtirdilar. Biz birgalikda «Oltin uchburchak» musobaqasini tashkil etish rejasini tuzdik. «Oltin uchburchak»ning mohiyatida ta'lim tizimida muhim o'rin tutgan uch tomon – o'quvchi, uning ota-onasi hamda o'qituvchining mustahkam aloqasi yotadi. Bu aloqa qancha mustahkam bo'lsa, ta'lim samara-

dorligi shuncha oshadi.

Demak, birinchi vazifa – o'quvchilarning ota-onalarga farzandlarimizning ong va tafakurini yuksaltirish uchun birgalikda harakat qilishimiz lozim, degan mazmunda xatlar yuborish va roziliklarini olish. Kattalarni ham birdek qiziqtiradigan mavzuda savollar, boshqotirmalar ketma-ketligini tuzib chiqish. O'quvchilar ularning ota-onalarga telegram kanali orqali qiziqarli matematikadan topshiriqlar berib borish musobaqa asosida bajarish talab etiladi. Vazifalarni a'loga bajargan

oila «Oltin uchburchak» belgisi bilan taqdirlab boriladi. Belgilarni ko'proq yig'moqchi bo'lganlar qo'shimcha vazifa olishlari mumkin bo'ladi. Har oyning yakunida esa «Oltin uchburchak» belgisi ko'p bo'lgan o'sha oilaga kitoblar va maktab rahbariyati tomonidan «Ota-onangga balli!» nomli maqto'v yorlig'i taqdim etadi. Sovg'a uchun ajratiladigan eng bebaho kitoblarni tomorqamizda yetishtirayotgan sabzavotlarimizdan topgan daromadimdan olmoqdami.

«Eng faol ota-onalar» tanloving

yakuniy bosqichi g'oliblari – yangi o'quv yilining boshlanishiga bag'ishlangan tantanali yig'ilishda taqdirlanadilar. Hozirgacha esa maktabimizning ta'lim-tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari Obidjon Po'latov boshchiligidan matematika bo'yicha «Kim chaqqon?» onlayn tanlovini o'tkazib, g'olib o'quvchilarga maqto'v yorlig'i va kitoblar taqdim etildi.

Dilorom XOLDOROVA,
Namangan viloyati, Uychi tumanidagi 3-umumta'lim maktabining matematika fani o'qituvchisi

Ota-onangiz bilan o'qing!

TA'TILDAGI VAZIFALAR

Pandemiya munosabati bilan joriy qilingan karantin sharoitida masofaviy ishlash jarayonida o'z farzandlarimiz bilan yanada yaqinroq bo'lish, ularning ichki dunyosi bilan tanishish imkoniyati paydo bo'ldi.

Tabiiyki, ota-onalarda o'z farzandlari xususida turli savollar yuzaga keldi. Shu o'rinda gazeta mush-tariylaridan birining o'z farzandi xususidagi kichik bir savoliga javob berib o'tishni o'rinni deb bildik. Farzandlarining nutqiy imkoniyatlari cheklanganligi masalasi aksar ota-onalar qarshisida ko'ndalang turadigan muammolardan biri hisoblanar ekan. Xususan, o'z fikrini atrofda qilargacha to'laqonli yetkaza olmaslik, nutqiy chalkashlik, so'z boyligining kamligi shular jumlasidandir. Ayniqsa, sanab o'tilgan holatlar uy muhitida boshqa tilda, maktab muhitida boshqa tilda so'zlashuvchi o'quvchilar nutqida ko'p uchraydi. Ularda ikki til elementlarini qo'shib qo'llash holatlari kuzatiladi. Bunday kamchiliklarni bartaraf etish uchun biz ota-onalardan nimalar talab qilinadi? Farzandimiz nutqidagi muammolarni qanday hal qilamiz?

Avvalo, farzandlarimiz nutqi bizning nutqimizdan andoza olishini unutmashimiz zarur. O'z nutqimizni tahlil qilish barobarida farzandlarimiz nutqiy kamchiliklarini baholash oson kechadi.

Ikkinchidan, istalgan nutqiy kamchilikning negizida diqqatni jamlay olmaslik muammosi yotadi. Farzandimiz bilan fikrlashish, turli mavzularda suhbatlashish asnosida uning diqqatiga ta'sir qilishimiz mumkin.

Uchinchidan, so'z zaxirasining yetarli darajada shakllanmaganligi ham nutqiy kamchiliklarni keltirib chiqaradi. So'z boyligini oshirishning eng samarali usuli bu – kitob o'qish. Badiiy asar matni kitobxonda fikr ifodalash usullari zaxirasi sifatida ham qoladi. Xulosa o'rnida shuni aytishimiz mumkinki, farzandlarimizga vaqtida ko'rsatilgan e'tibor kelajagimiz uchun qo'yilgan poydevor kabidir.

Mamlakatimiz Prezidenti ta'kidlaganlaridek, «Eng katta boylik bu aql-zakovat va ilm, eng katta meros bu yaxshi tarbiya, eng katta qashshoqlik bu bilim-sizlikdir!» Darhaqiqat, zamonaviy bilimlarni o'zlashtirish, chinakam ma'rifat va yuksak madaniyat egasi bo'lish uzluksiz hayotiy ehtiyojga aylanib borayotganini 35-umumta'lim maktabi ziyolilari telegram guru-higa kelayotgan ushbu xushxabarlar tasdiqlab turibdi.

GULZIRA ONLAYN OLIMPIADA G'OLIBI

Gulzira Obloqulova 10-sinfda o'qiydi. U karantin paytida Rossiyada ingliz tili fani bo'yicha onlayn tarzida bo'lib o'tgan «Vremya znaniy» olimpiadasida 1-o'ringa, shu olimpiada-da rus tili va nemis tili fanlaridan 2-o'ringa, geometriya fanidan esa 3-o'ringa munosib topildi. Yana bu qiz Rossiyada tashkil etilgan «Solnechniy svet» onlayn olimpiadasida ham o'z bilimini sinovdan o'tkazdi. Ingliz tili, biologiya, matematika fanlaridan 1-o'ringa munosib topildi. Bu qiz kelajakda Gid tarjimon bo'lishni maqsad qilgan.

Maktab o'quvchilarining bugungi yutuqlari, ota-onalarining quvonchi mamlakatimizda yosh avlodning ta'lim-tarbiyasi uchun yaratilgan shart-sharoitlarning karantin davrida onlayn o'qitishning yo'lga qo'yilganligi

va zamonaviy ta'lim-tarbiya usulidan pedagoglar va ota-onalar hamkorlikda samarali foydalana olayotganligi samarasi, desak, arziydi.

Bilimli, zukko bolajonlarimiz nafaqat oilasi, maktabi, balki millatimizning faxridir. Biz ham ularni qo'llab-quvvatlashdan charchamaymiz, yutuqlaridan sevinamiz.

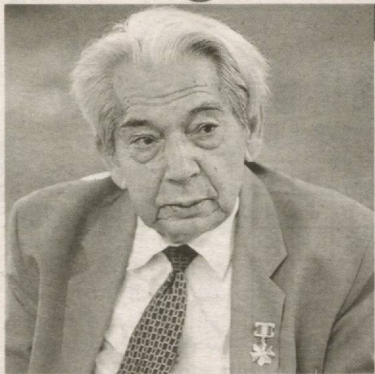
Aziz ota-onalar, butun diqqatingizni, e'tiboringizni farzandlarimizning ilm olishlari va kelgusida jonajon Vatanimiz taraqqiyoti yo'lida xizmat qiladigan komil insonlar bo'lib yetishishlariga qarating!

A. EGAMOV,
Buxoro viloyati, Shofirkon tumanidagi 35-umumta'lim maktabining MMIBDO'

Naimaxon ZARIPOVA,
poytaxtimizning Shayxontohur tumanidagi 34-umumta'lim maktabi o'qituvchisi

O'zbekiston xalq yozuvchisi, O'zbekiston Qahramoni
Said AHMAD:

... Bolaligim, yoshligim og'ir yillarga to'g'ri kelgan. Kattalar tortgan ko'rgiliklarni biz, bolalar ham tatib ko'rganmiz. 1933-yilda uyimizni tortib olib, detdom qilishdi. Kesak qo'rg'ondan bir chordevor hovli topib, ko'chib bordik. Baribir tinch qo'yishmadi. Uyimizni tez-tez tintuv qilishib, qo'llariga ilingan narsalarni olib chiqib ketaverishardi. Ana shunday kunlarning birida uyimizdagi yozuv stolini moliya idorasiga kerak, deb olib chiqib ketmoqchi bo'lishdi. Onam dod solib, stolga yopishdi. Moliya agenti uni turtib yuborgan edi, onam bechora stolga urildi-yu, hushidan ketdi. Keyin bilsak, biqini ezilib ketibdi. Eslasam, butun vujudimga titroq kiradi...

EL SEVGAN ADIBNING ASARLARINI O'QIB...

Ko'plab sermazmun, qiziqarli hikoyalar, publitsistik maqolalar, qissa-yu romanlar, kulgili komediyalar muallifi, O'zbekiston xalq yozuvchisi, O'zbekiston Qahramoni Said Ahmad hozirgi o'zbek adabiyotida o'zining munosib o'rniga ega yozuvchi sanaladi. Said Ahmadning iste'dodli yozuvchi sifatida shakllanishida G'afur G'ulom va Abdulla Qahhorning xizmati beqiyos bo'lgan. Said Ahmad bu haqda shunday yozgan edi:

«Aslida, meni hajv yo'lga G'afur G'ulom boshlab kirdi. Undan keyin Abdulla Qahhor hikoyalaridagi siqqlik, so'zni isrof qilmaslik, tagdor gap aytish san'ati men uchun bir darslik xizmatini o'tadi».

Said Ahmadning ko'plab, jumladan, «Cho'l shamollari», «Cho'l oqshomlari» turkumiga kirgan hikoyalarini shu janrning yetuk namunalarini, deyish mumkin. Adib bu hikoyalarida jonli obrazlar yaratib, voqealardagi yangiliklarni, oddiy kishilar hayotidagi o'sish-o'zgarishlarni, ularning ibratli jihatlarni chiroyli va jozibali tarzda ifodalab beradi. Adib hikoya qahramonlari haqida mehr bilan ularga maftun

bo'lib qalam tebratadi.

Yozuvchi hikoyalarida hayot nafasi ufurib turgani uchun ham ular zavq-shavq bilan o'qiladi. Xalqimizga xos milliy xususiyatlar, urf-odatlar va ezgu an'analar tasviri tabiiy ravishda asarlariga singdirib yuborilgan. Said Ahmad ijodida hajviy hikoyalar ham ko'p. Uning «La'li Badaxshon», «Xanka va Tanka», «Lampa shisha» kabi hajviy hikoyalariida hayotda uchrab turadigan nopokliklar, manmanlik, maishiy buzuqlik, ig'vogarlik kabi illatlar fosh etiladi.

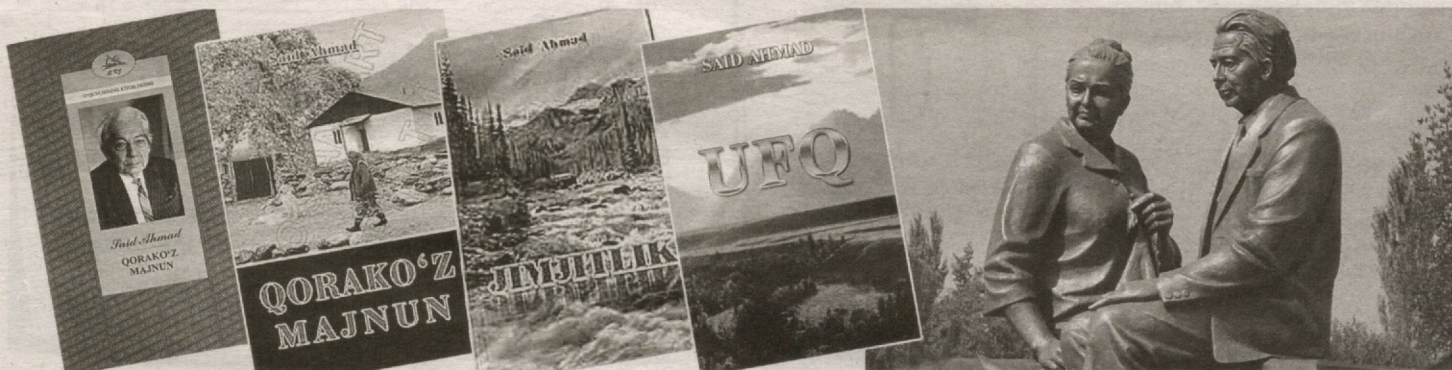
Said Ahmad hikoyalari fikrning aniqligi, uslubining ravonligi, tilining pishiq va obrazlilik bilan o'quvchilarga g'oyat mazur bo'ladi. Yozuvchining birgina «Sarob» hikoyasida tasvirlangan fojia orqali o'sha davrdagi ijtimoiy adolatsizliklar, nopoklik, eski tuzumning beshafqatliklari ochib tashlangan. Hikoyani o'qir ekanmiz, o'zbek bolasini o'z otasiga qarshi qilgan qabih niyatli kimsalarning yo'zuvligi o'quvchi qalбини larzaga soladi.

Yoshligidan eski tuzum g'oyalari bilan ongi zaharlangan Kimsan oq bilan qorani, yaxshi

bilan yomonni ajrata olmay qoladi, bu oqpa-dar bola hatto o'z otasi – halol, pok inson, kamtar va bilimdon, ziyoli Olimjon domlani «Xalq dushmani», deya «fosh» etib, qamata-di. Oradan yillar o'tib, Kimsanning o'zi ham qamaladi. Ota qalbida bir paytning o'zida ikki tuyg'u ham aldangan jigarbandiga achinish, ham qahr-g'azab tuyg'usi alanganadi. Adib Olimjon otaning ana shunday murakkab, iztirobli ruhiy holatini hamda uning beg'ubor, pokiza va nozik qalbida nish urgan tuyg'ular tug'yonini mahorat bilan tasvirlaydi.

Kitobxon Said Ahmad asarlarini o'qir ekan, asarda tasvirlangan voqealar ichiga kirib yashaydi, asardagi qahramonlar bilan voqealarni birgalikda boshdan kechiradi. Adib asarlarida hikoya qilingan voqealar hayotiy ekanligi kitobxonni yanada qiziqtirib qo'yadi. Said Ahmad asarlari yillar davomida kitobxonlar tomonidan sevib o'qilishi shak-shubhasizdir.

Oydin TO'XTAYEVA,
Samarqand shahridagi 64-umumta'lim
maktabining ona tili va adabiyot fani
o'qituvchisi

2007-yilning oxirlari. Oliyog'ning so'nggi bosqichida o'qiydiz. Bizni amaliyot o'tash uchun maktablarga yuborishdi. O'qituvchilarning darslarini kuzatamiz, ular imkon berishsa, ming bir hayajon va titroq bilan dars boshlaymiz. Amaliyotdagi ustozimning ko'rsatmasi bilan «Said Ahmad hayoti va ijodi» mavzusida dars o'tishga tayyorlana boshladim.

Torgina xonada to'rt dugona ijarada yashaymiz. Uy ega-sining almisogdan qolgan qizil radiosi bo'lib, yangiliklardan o'sha beminnat quti yordamida xabar topardik. Erta sahar uyqudan uyg'onib, bugungi hayajonli kun ssenariysini ko'nglimdan o'tkaza boshladim. Kutilmaganda

radiodan ustoz Said Ahmadning vafoti to'g'risidagi xabar berildi. To'rtalamiz bir-birimizga qarab qotib qolganmiz. Tilimiz kalimaga kelmas, ko'zlarimizda yosh miltillar, bir so'z ayta olmasdik. Ehtimol

USTOZ SAID AHMADNI ESLAB...

ayrimlar uchun bu hol erishdek tuyular, ammo biz bo'lajak ona tili va adabiyot fani o'qituvchilari

sifatida ustozning ijodidan ancha-muncha xabardor edik. Ularda ilgari surilgan g'oyalar haqida uzoq bahslashgan paytlarimiz ham

ko'p bo'lgan. Shuning uchunmi, bilmadim, o'zbek adabiyoti tom ma'nodagi shunday ajoyib ustoz adibidan ayrilganiga ishongimiz kelmasdi. Lekin nachora, o'lim haq. Bu dunyoda hech kim va

hech narsa abadiy emas.

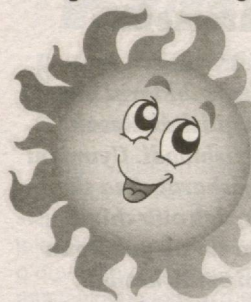
O'sha kuni darsni zo'rg'a o'tdim. O'quvchilarga mash'um xabar haqida aytarkanman, o'zimni yomon his qildim. Xuddi yaqin insonimni yo'qotgandek. Haqiqatan ham Said Ahmad o'zining betakror asarlari bilan ko'nglimizga yaqin bo'lishga ulgurgan. Uning satrlaridan najot topgan, miriqib kulgan, hayotiy xulosalar olgan paytlarimiz ko'p bo'lgan.

Said Ahmad «Yo'qotganlarim va topganlarim» asarida ustozlari, shogirdlari, zamondoshlari haqida ajoyib xotiralarni yozgan edi. Biz yumor bilan qorishib ketgan qaynoq satrlarni tabasum bilan o'qiydiz va eslaymiz. Achchiq xotiralarni esa beixtiyor nigohlarimizga ko'chadi. O'zbek adabiyotining buyuk darg'asi Said Ahmad o'zidan g'oyat boy va go'zal adabiy meros qoldirib ketdi. Uning ma'naviy merosi biz avlodlar uchun nihoyatda ahamiyatlidir. Ustoz bugun oramizda yo'q. Biroq ko'ngilga taskin beradigan bir narsa bor: ustozning boqiy satrlari mangu barhayot va hamisha biz bilan birga.

Turdigul ABDIYEVA,
Samarqand shahridagi
80-umumta'lim maktabining ona
tili va adabiyot fani o'qituvchisi

Ingliz tilini o'rganamiz! Let's learn English!

SUMMER VOCATION WORD SEARCH

- August
- Beach
- Bikes
- Comping
- Carnival
- Cookouts
- Fireflies
- Fireworks
- Fishing
- Flip-flops
- Fun
- Hula hoops
- Ice cream
- July
- Jump rope
- June

C	X	A	G	N	B	H	R	C	I	Y	J	D	L	M	K	R	A	P	E	M	E	H	T
A	A	T	E	P	A	R	T	I	E	S	V	F	R	U	G	A	D	H	B	T	I	J	N
M	L	R	H	J	W	K	K	E	Y	S	E	I	L	F	E	R	I	F	B	L	E	U	K
P	B	M	N	T	E	E	O	Y	F	P	O	U	Q	I	W	X	R	I	H	F	S	M	O
I	L	D	V	I	K	E	C	R	E	A	M	R	X	S	D	W	Y	R	G	L	Y	P	Z
N	A	P	B	O	V	C	G	P	D	S	H	E	R	H	F	S	S	E	G	I	V	R	H
G	R	P	H	U	L	A	H	O	O	P	S	I	J	I	J	J	A	W	K	P	H	O	L
M	O	D	N	A	O	F	L	O	P	G	Q	J	R	N	S	K	N	O	T	F	U	P	V
W	L	F	X	P	Y	J	Z	L	A	A	W	E	S	G	B	L	D	R	C	L	P	E	D
E	L	H	F	J	G	O	H	X	I	Q	J	W	E	C	R	L	A	K	G	O	M	H	N
O	E	B	S	P	C	A	U	G	U	S	T	Q	I	K	R	X	L	S	U	P	Z	T	M
V	R	G	U	H	T	D	E	R	T	H	J	K	V	L	O	H	S	B	T	S	D	R	G
D	C	H	N	R	V	J	T	N	C	H	A	R	O	M	H	R	L	E	E	D	E	A	F
P	O	P	S	I	C	L	E	S	T	T	Y	U	M	O	Y	L	K	K	C	I	N	H	G
E	A	X	C	C	W	E	T	Y	K	C	S	G	N	A	E	M	I	E	F	A	H	A	Q
S	S	T	R	N	O	N	N	E	G	H	W	O	E	V	X	B	P	A	R	A	D	E	S
H	T	U	E	A	D	J	U	L	Y	R	I	B	J	R	K	E	Y	M	M	G	H	E	V
A	E	S	E	T	D	F	F	Q	V	T	M	E	R	E	T	A	Y	U	I	H	S	O	P
A	R	S	N	A	D	F	G	H	A	J	M	K	L	L	Z	C	X	C	V	S	B	N	S
M	Q	W	E	L	R	T	U	C	T	I	I	O	P	K	A	H	S	D	A	A	F	G	C
H	J	K	L	I	Z	X	A	C	V	B	N	N	M	N	Q	R	W	L	E	L	N	U	I
R	T	Y	E	E	U	V	I	O	P	A	G	S	D	I	F	G	G	H	J	P	A	J	N
Z	X	N	C	V	B	N	F	D	H	J	T	R	H	R	J	N	K	L	E	S	G	W	C
I	U	E	R	K	S	E	N	O	C	W	O	N	S	P	U	P	C	I	H	G	E	W	I
J	W	H	C	O	K	O	U	T	S	W	E	E	S	D	L	K	I	J	F	M	D	P	

June
July
August

- Movies
- Parades
- Parties
- Picnics
- Pool
- Popsicle
- Rollercoaster
- Sandals
- Splash
- Sprinkler
- Sunglasses
- Sunscreen
- Swimming
- Theme park
- Vacation

SUMMER IDIOMS

Soak up the sun

To enjoy the sun, to sit outside in the sun.

Catch some rays

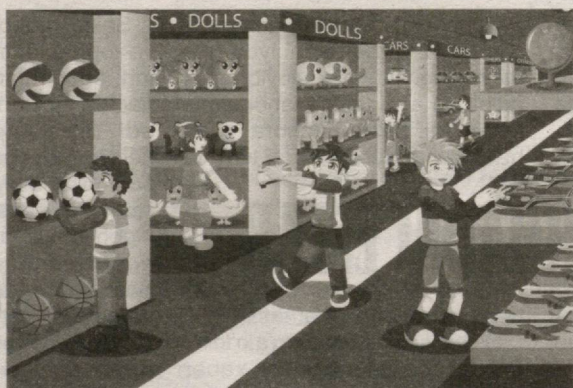
To sit or lie outside in the sun; sunbathe

Beat the heat

To avoid the heat of summer, to make oneself cooler or go to a place to stay cool, especially during hot days in summer.

Dog days of summer

The hottest days of summer, the hottest time of year.

It has been at least 100 degrees every day this week. The _____ are here.

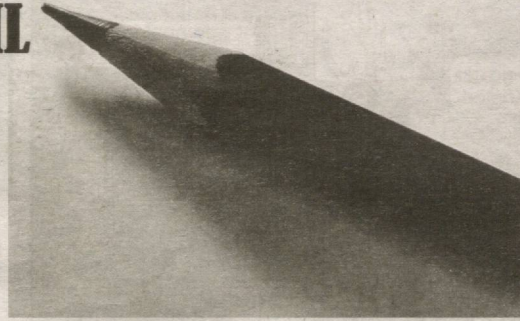
It is always air-conditioned in the mall during the summer, so let's go there today _____.

Yesterday, my friend lay on the beach and _____.

Let's go to the park and _____ while weather is fine.

PARABLE OF THE PENCIL

READING TIME

The Pencil Maker took the pencil aside, just before putting him into the box. «There are 5 things you need to know», he told the pencil, «before I send you out into the world. Always remember them and never forget, and you will become the best pencil you can be».

One: «You will be able to do many great things, but only if you allow yourself to be held in someone's hand». Two: «You will experience a painful sharpening from time to time, but you'll need it to

become a better pencil».

Three: «You will be able to correct any mistakes you might make».

Four: «The most important part of you will always be what's inside».

Five: «On every surface you are used on, you must leave your mark. No matter what the condition, you must continue to write».

The pencil understood and promised to remember, and went into the box with purpose in its heart.

Now replacing the pencil with you, if you remember these lessons and never

forget them, you will become the best person you can be.

One: «You will be able to do many great things, but only if you allow yourself to be held in God's hand. And allow other human beings to access you for the many gifts you possess».

Two: «You will experience a painful sharpening from time to time, by going through various problems in life, but you'll need it to become a stronger and better person».

Three: «You will be able to correct any mistakes you might make. So do

not be afraid of making mistakes».

Four: «The most important part of you will always be what's on the inside. What you think and feel is more important than how you look».

Five: «On every surface you walk through, you must leave your mark. No matter what the situation, you must continue to do your duties. Leave your legacy when you leave this world».

You are special. Only you can fulfill the purpose for which you were born.

Paulo COELHO

SPOT THE GRAMMATICAL ERRORS

Can you re-write each sentence so that it is grammatically correct?

e.g. This homework is so easy: I can do them in five minutes!
This homework is so easy: I can do it in five minutes!

1. She asked me where am I going!

2. Yesterday we go to the zoo but it is raining.

3. «Hello» said the waiter, «Can I bring yourselves anything».

4. We gave us a round of applause for our excellent performance.

5. There are less girls in our class than the boys.

6. The old car needs fixing but the new one don't.

7. You could help me with this?

8. «Oi» shouted the boy rudely. «What you looking at?»

9. Many children in poor in countries doesn't have a chance to go to school.

10. Anvar and Rashid was not on the trip yesterday.

Muhammadsharif FAYZULLAYEV

FUN FACTS ABOUT SUMMER

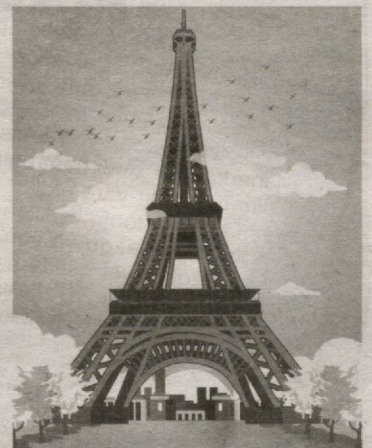
The first modern Olympic Games were held in the summer in 1896 in Athens, Greece.

Frisbees, invented in the 1870's as a pie plate, but in the 1940's, college students began throwing them around. They have since stopped being used for pie plates and are now a summertime staple.

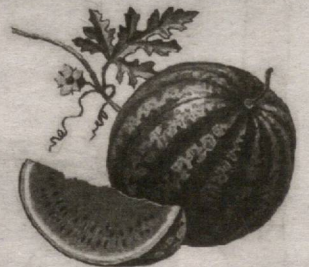

The Eiffel tower actually grows in the heat of the summer. Due to the iron expanding, the tower grows about 6 inches every summer.

If you love ice cream, the summer season should be your favorite. July is national ice cream month.

Watermelon is one of summer's best summer treats. Did you know that watermelons are not a fruit, but a vegetable instead? They belong to the cucumber family of vegetables.

Mosquitos are most prevalent during summer months. Mosquitos have been on earth for more than 30 million years.

Internet sources

OLAF UCHUN XOBBI

Qasrdagi osuda
tonglarning birida...

Bir necha daqiqalardan so'ng

Annaning yana bir mashg'uloti bu suratlar chizish.

Shunday qilib...

Keyinchalik bog'da.

METRODA

Metroda ketayotgandik, e'lon yangradi: «Paxtakor» bekat. Shu yerdan «O'zbekiston» yo'lining Alisher Navoiy bekatiga o'tiladi.

«O'zbekiston» yo'li «Alisher Navoiy»dan boshlanarkan-da, dedi hamrohim. «Ha, shunday», dedim-u, bir fikr yarq etdi.

O'zbekistonimiz Alisher Navoiy istagan va kuylagan ezgu va yorug' yo'ldan ketayotir. Ezgulik yer ostida ham o'lmas, ko'ring, oshnalar. «O'zbekiston yo'li» bunda «Navoiy»dan boshlanar!

Hayotimdagi (hozircha) uchta oltin haqida faxrlanib yozgim keladi:

1. O'rta maktabni «Oltin medal» bilan bitirgandim (1982-y).
2. Jurnalistika sohasida «Oltin qalam» sovrindori bo'ldim (2011-y).
3. Cho'lpon nomidagi nashriyotda «O'zbek bolalar adabiyotining oltin fondi» ruknida saylanma kitobim chop etildi (2019-y).

Bu mening ilm-ijod yo'lidagi uchta oltin bekatim. Yo'l davom etadi...

DARAXT
IBRATI

Mevali daraxt. Shuncha shig'il, hil-hil mevalar yetishtirib ham aslo kekkaymagan, aksincha, tavoze bilan yerga egilib turibdi. Unga tosh otsangiz, u meva «otadi». Kaltak-tayoq bilan ursangiz, shirin meva bilan siylaydi. Shunchalar xokisor, sermehr, saxiy. Avliyolarga o'xshaydi mevali daraxtlar...

Dilshod RAJAB,
bolalar shoiri

Chingiz ERSHOHIN

ENG
ORQADAGI
ODAM

Ertalab hech qayerga shoshilmayotgan edim. Tramvaydan tushgach, asta odimlar ekanman, hozirgina men bilan birga transportdan tushib, oldimda ketayotgan uch nafar odamning harakatlarini kuzata boshladim. Eng oldindagi kishi, go'yoki ortidan birov quvayotgandek tez-tez qadam tashlar, orqasidan kelayotgan odamdandan ancha ilgirilab borardi. O'zimcha:

– Bu odam hayotda hamisha muvaffaqiyatga erisha kerak, – deya o'yladim.
Uning ortidagi kishi bir maromda odimlardir.
– Balki u ham hayotda nimalaridir qo'lga kirita olar, – deb qo'ydim.

Eng orqada yarayotgan odam esa xuddi hech qanday maqsadi yo'qdek atrofiga alanglagancha qadam bosardi.

– Mana, – dedim. – Hayotda hech narsaga yaramaydigan daydi!
Shunday der ekanman, xayolimdan bir fikr o'tdi: «Men shu uch odamdandan ham orqadaman!».

Turk tilidan Alisher TURSUNOV tarjimasida

Rus tilidan MUHAMMADSHARIF tarjimasida

TAMOM

SPORTSEVARLAR UCHUN «SOG'LOM AVLOD: 157-MAKTAB»

Bizga ma'lumki, butun dunyoga tarqalgan yuqumli virus tufayli 2019–2020-o'quv yilining so'nggi oylarida ta'lim maskanlarida dars mashg'ulotlari online-maktab loyihasi asosida olib borildi va o'quvchilar 4-chorakni masofadan o'qib, yakunlashdi. Men ham jismoniy tarbiya fanidan o'quvchilar uchun masofadan dars o'tdim.

O'quvchilarim berilgan topshiriqlarni o'z vaqtida bajarib, videotasvirga tushirib, o'zlari uchun ochilgan kanalga yuborib turishdi. Men esa ularning mashqlarini qanchalik to'g'ri bajarishayotganini kuzatib, xato va kamchiliklarini ko'rsatib turdim. Ayniqsa, boshlang'ich sinf o'quvchilaridan Sohiba Akmalova, Sora Yoqubjonova, Durdona Ziyovuddinova, Xadicha Rustambekova, Madina Qosimova, Abdumajid Shavkatov, Omina Yoqubjonova, Omina Tohirova, Omina Qo'chqorova, Farrux Almatov, Aziz Azimov, Begzod Qo'chqorov, Osiyo Sobirjonova mashg'ulotlarimni intiqlik bilan kutishdi.

Albatta, jismoniy mashqlarni o'z vaqtida bajarish, tasvirga tushirishda o'quvchilarga ularning ota-onalari sharoit yaratib, yaqindan ko'mak-

Salohiddin Shaxobiddinov

kutildandan ham ziyoda bo'ldi. O'quvchilar rejada berilgan mashqlar to'plamini puxta o'rganishdi.

Yaqinda rahbarimiz ta'til kunlarida onlayn-to'garaklar tashkil etish haqida topshiriq berdi. Men ham jismoniy tarbiya fanidan «Sog'lom avlod: 157-maktab» kanalini tashkil etdim. Ushbu kanal faoliyatini yuritishimda maktabimizning jismoniy tarbiya fani o'qituvchilari Fazliddin Toirov, Ma'ruf Ortiqov, Sevara Ahmedova ham ko'maklashishyapti. Kanalda ertalabki badantarbiya mashg'ulotlari haqida rasm va videotasvirlar yuborish davom etyapti.

Ayni kunlarda 20 nafardan ziyod o'quvchilar kanalda faol qatnashyapti. Ular uylarida turib sport bilan shug'ullanishyapti. Onlayn-to'garakda Salohiddin Shaxobiddinov, Lilol Solug'jonov, Abduxoliq Soliqjonov, Sohiba Akmalova kabi faol o'quvchilarning videotasvirlarini ko'rib, jismoniy tarbiya mashqlarini nechog'li to'g'ri bajarayotganliklariga amin bo'ldim. O'quvchilaringa to'garak mashg'ulotlari orqali jismoniy tarbiya – salomatlik, sog'lom turmush tarzi garovi ekanligini anglatish maqsadida kanalimizga turli videoroliklar ham joylashtirib boryapman.

Maqsuda QAYUMOVA,
poytaxtimizning Shayxontohur tumanidagi 157-umumta'lim maktabining jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

Zilola va Omina Tohirovalar

lashganliklaridan behad minnatdor bo'ldik. Ular o'qituvchilik naqadar mas'uliyatli, mashaqqatli kasb ekanligini karantin davrida yanada teranroq anglashdi. Natijalar esa

Aziz bolajonlar, mana, maroqli ta'til kunlaringiz ham boshlandi. Yurtimizda joriy qilingan karantin holati asta-sekinlik bilan yumshatilyapti. Hademay oromgohlar bag'ri quvnoq oyin-kugilaringiz bilan jonlansa, ajab emas.

TA'TILDA ZERIKMAYMIZ

Bugun sizlarga Navoiy viloyati, Konimex tumanidagi 5-umumta'lim maktabi o'quvchilarining ta'til davrida nimalar bilan bandligi haqida so'zlab bermoqchimiz.

BESH TASHABBUS UYIMIZDA

– Men rasm chizishga juda qiziqaman. Ijtimoiy tarmoqlar orqali e'lon qilinayotgan tanlovlarni doim kuzatib boraman, – deydi Nursavlet Jusipova. – Mana bu chizgan rasmimni esa «Butun dunyo koronavirusga qarshi!» deb nomladim. Besh tashabbusning birinchi yo'nalishi bo'yicha ijod qilib, o'zimni ham salohiyatim bora-bora oshmoqda. Bundan tashqari, tomorqa ishlarida ham doimiy ko'makchiman. Ekinlarni parvarishlash, sug'orish menga yanada zavq bag'ishlayapti.

BUVIMDAN O'RNAK OLAMIZ

– Maktabda o'qib yurgan kezlarning jismoniy tarbiya o'qituvchimiz: «Sog'lom bo'lishni istasangiz,

muntazam ravishda sport bilan shug'ullaning», degan tavsiyani ko'p takrorlardilar. Ularning bu gaplari doimo quloqlarim ostida jaranglaydi. Shu bois ham har kuni erta tongda jismoniy mashqlarni bajarishni kanda qilmayapmiz. Buvijonim Bibigul Sheryeva ham biz bilan birgalar. «Yoshim o'tib qoldi», demaydilar. Ulardagi g'ayratni ko'rib, bizning ham zavqimiz oshadi va yanada ko'proq mashqlar bajarishga kirishib ketamiz. Ana shunaqa! – deydi Aru Turganbayeva.

IMKONIYATDAN TO'G'RI FOYDALANAMAN

– Men bolaligimdan badiiy gimnastika bilan shug'ullanib kelyapman, – deydi Aila Axmetova. – Bu borada talaygina yutuqlarga ham erishganman. Karantin davri ham meni ushbu sport turiga ko'proq vaqt ajratishimga imkoniyat yaratdi. Yangi turdagi mashqlarni bajarib, murakkab usullarni qo'llab, tajribamni oshiryapman. Ta'tilda ham sevimli mashg'ulotimni tashlab qo'ymayman. Nasib bo'lsa, yana sport musobaqalarida qatnashaman va albatta, bellashuvlarda g'olib bo'lib, maktabimiz nomini ko'klarga ko'taraman...

Bolajonlar, yozgi ta'tilning eng maroqli kunlari hali oldinda. Siz balki oldindan rejalar tuzib qo'ygan bo'lsangiz kerak? Bu haqda tengdoshlaringiz bilan o'rtoqlashishni, maslahatlar olishni istaysizmi? Unda bizning elektron manzilibizga bu haqda xabar qoldiring, biz esa uni boshqalarga yetkazamiz.

Ozoda TURSUNBOYEVA

FAQAT QIZLAR O'QISIN!

QIZLAR DAFTARI

Qizlar tabiatan his-hayajonga beriluvchanroq bo'ladilar. Atrofidagi voqea va hodisalar ular ongidan avval yuragiga ta'sir qilishi ham rost. Ayniqsa, 15-18 yoshlarda ular bir yaqin sirdoshga orzumand bo'ladilar. Bu sirdosh ona yoki opa bo'lsa, qanday yaxshi! Ular bunday davrni o'z boshlaridan kechirishgan, bu davrdan yaxshi «o'tib olishgan». Qiz yoki singillarini ham ushbu davrdan avaylab, ko'ngliga ozor yetkazmay olib o'tish imkonini topadilar.

Yana bu davrda qizlar kundalik tutishga harakat qiladilar. She'r yozmagan qiz kam bu davrda!

Kundalik daftar tutishga ishtiyoqmand kundalik egasining qalbi juda nozikligidan, o'zi mulohazakor, ko'ngli mumtozlikka moyilligidan dalolat.

Mashhur fransuz rassomi Pablo Pikasso, «Men rasm chizayotganimda nima izlayotganimni emas, nima kashf qilganimni ko'rsatishga harakat qilaman», degan ekan.

Qizlar daftarida (kundaligi-da, she'rida) esa aksariyat yosh qalbning «nima izlayotganini»

aks etadi. Chunki siz birinchi tuyg'u, birinchi hayajon, birinchi kechinmalar to'loqini his qilib, tomirlaringiz qizib, yanoqlaringiz tez-tez duv qizarib, qalam tebratyapsiz.

Faqat yozish uchungina yozish kerak emasligini, o'zingizni boringizdan yaxshiroq qilib ko'rsatishning ma'lum yuki bo'lishini bilmaysiz hali. Hatto daftar shaxsan o'zingizniki

**Gul o'ssa
- yerning
ko'rki,
Qiz o'ssa
- elning
ko'rki.**

bo'lsa ham, unga o'z boshingizdan kechirgan hamma fikrni, hamma hayajonni yozib bo'lmasligini ham bilmaysiz. Siz bugun hali o'z kechinmalaringiz, o'z qarashlaringizni umumlashtira olmaysiz, o'zingizga nima bo'layotganini ham anglab yetmaysiz. Shu - hali o'zingiz ham to'la tushunib yetmagan tuyg'ularni yozib qo'yish kerak, deb shoshib-pishib

**Qizli
uy -
fayzli
uy.**

daftariga tushirishingiz to'g'rimikan? Ertaga balog'atga yetasiz. Ma'lum darajada bugungi - o'tkinchi to'loqlar tinadi. Ertaga sizning o'zingizga ham shu kechinmalar balki kulgili, balki ayanchli bo'lib tuyular. Hatto kecha qiziq ustida daftariga yozganlaringiz ham hali «mixlanmaganini» tushunasiz. Inson qalbiga bunday beqaror tuyg'u-kechinmalar bundan buyon ham onda-sonda eshik qoqib turishini anglaysiz. U paytda siz o'zingizni qanday tutishni bilasiz... Chunki balog'at yoshidasiz. Ko'p fazilatlaringiz barqarorlashgan bo'ladi.

Ammo shuni tushunib yetguningizga qadar daftaringiz boshqalar qo'liga tushsa, sizni noto'g'ri tushinishlari, nozik ko'nglingizni darz ketkazishlari mumkin.

Aksariyat shunday saboqlardan so'ng

qizlar chiroyli yozilgan narsa hamisha ham chiroyli tuyg'u, haqiqiy tuyg'u haqiqiy qarashlar aksi bo'lavermasligini anglab yetadilar. O'shanda daftarga duch kelgan narsani emas, hammadan ko'rib

«Mening undan qayerim kam?» deb emas, faqat o'z qalbi kashfiyotini yozish ke-

**Hayoning
hammasi
xayrlidir.**

rakligini, kundalik insonning qalb ko'zgusi ekanini ajib bir sokin va tiniq tuyg'u bilan anglaydilar. Bu ularning balog'atga yetayotganlaridan nishona. Qizlar daftari...

Jahon adabiyotida ular hatto ma'lum bir janr o'rnini egalladi, desak ham bo'ladi. Gulbadanbegimning «Humoyunnoma»si olamga

tanildi. Lev Tolstoyning qizi Tatyana Tolstaya-Suxotinaning «Otam bag'rida» nomi bilan chop etilgan kundaligi otasi - buyuk Lev Tolstoyning biz bilmagan ko'p qiralarini ochib berdi. Unga, onasiga boshqacha ko'z bilan qarashga undadi. Turk yozuvchisi Rashod Nuri Guntekinning qahramoni - Faridaning kundaligidan iborat «Choliqushi» romanini yostig'ingiz tagiga qo'yib uxlaysiz.

Ularning hammasi kishiga ota-onaga, diyorga, yorga, odamga va olamga nisbatan chin muhabbatdan saboq beradi. Faqat shumi? Yo'q, albatta! Ular birinchi navbatda Gulbadanbegimning, Tatyananing, Faridaning, umuman qiz qalbining pokizaligidan, bilimi va nazokatidan, sadoqat-u vafosidan so'zlaydi.

Ular millatni dunyoga tanitgan, bebaho qadriyat darajasiga ko'tarilgan daftarlardir.

*Xotin-qizlar
ensiklopediyasidan*

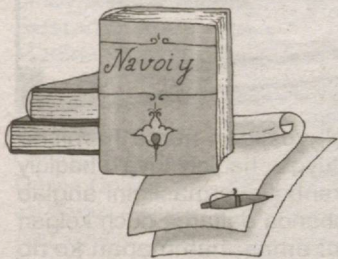

QADRING BALAND BO'LSIN, ONA TILIM!

Nabijon **ERMAT**,
bolalar shoiri

Ona tilim, buyuksan,
Tillar ichra suyuksan,
Sen haqingda so'zlasam,
Yayraydi dilim,
Navoiyning tilisan,
Sen onamning dilisan,
Senda ravon so'zlasam,
Shodlanar dilim –
Qadrlisan otamday,
Ardoqlisan onamday,
Sen haqingda o'ylasam,
Quv naydi dilim,
Turkiy tillar bolisan,
Millat nomus, orisan,
Seni desam, ey Ona tilim –
Faxrga to'lar dilim!

Dilorom MUHIDDINOVA,
Farg'ona viloyati,
Beshariq tumanidagi
40-umumta'lim maktabi
o'quvchisi

O'zbek xalqi qadimdan,
Hunari bilan go'zal.
Yaratib quradilar,
Shunday yashashdir afzal.

Kulolchilik, zardo'zlik,
Mehnat turlarin suygan.
Temirchi, duradgorlik,
Kasbiga xohish uygan.

Yana o'nlab ish turin,
Qo'lda yasab eplagan.
O'g'il, qizi to'yiga,
Mahsullarin seplagan.

Hunari bor o'zbekning,
Yashash tarzi chiroyli.
Qozonida go'sht, yog'i,
Hayoti quyosh, oyli.

Hunarmandlar yurtidir,
Bugun o'zbek diyori.
Nigohidan chetdama,
Yurtboshim e'tibori.

Nabi Ermat, bilib qo'y,
Hunarmandlik kasb nuri.
Yaxshi yasash asosi,
Hunarning hamma turi.

HUNARMANDLIK

MINNATDORMIZ, USTOZLAR!

Voyaga yetkazdingiz siz necha avlod,
Ularning bariga bo'lib zo'r qanot.
Siz shundayin mehribon, bag'rikeng bir zot,
Minnatdormiz sizdan har on, Ustozlar!

Tarbiyangiz olgan sira bo'lmas kam,
Shifokor-u muhandis, oshpaz bo'lsa ham.
Bizlar mehnatingiz oqlaymiz har dam,
Minnatdormiz sizdan behad, Ustozlar!

Yurt boshiga og'ir sinov tushgan dam,
Charchamadingiz ilm, mehr berishdan ham.
Dedingiz, shogirdim bo'lmasin hech kimdan kam,
Minnatdormiz sizdan har on, Ustozlar!

Sinovlarni yengib o'tganda omon,
Bag'ringizga bosing, tin olay bir on.
Siz uchun biz komil inson bo'lsak bas,
Minnatdormiz sizdan har on, Ustozlar!

Uzr deyman, sho'xliklar-u nohaq so'zimga,
Eslasam, yosh qalqib kelar ko'zimga.
Uzr so'rab qo'llaringiz bosay yuzimga,
Minnatdormiz sizdan har on, Ustozlar!

Ominaxon KARIMOVA,
poytaxtimizning Shayxontohur tumanidagi
324-umumta'lim maktabi o'quvchisi

HARIR LIBOSIGA BO'LIB MAHLIYO

Harir libosiga bo'lib mahliyo,
Tabiat chiroyin etmoqda ko'z-ko'z.
Boychechak guliga gar quloq solsam,
Shivirlab ohista aytar shirin so'z.

Maysaga dil berib, qirning bag'rida,
Qizg'aldoq raqsini kuzatish maroq.
Azizlar, bir sirni etsam oshkora,
Men lazzat tuymadim bundan totliroq.

Ijodkor qalbida ilhomni jo'shib,
Daftarin bezagay eng go'zal qaydlar.
Hatto Navoiyning ijod gulshani,
Ko'klamda yozilgan ilohiy baytlar.

Husan TURSUNOV,
O'zbekiston
jurnalistika va
ommaviy
kommunikatsiya
universiteti talabasi

KIM BO'LSAM EKAN?!

Men o'zimga savol beraman,
Kelajakda kim bo'lsam ekan,
Shifokormi davo berguvchi,
Tikuvchimi kiyimlar tikkan?!

O'qituvchi bo'lsam agarda,
Bolalarga ziyo berguvchi.
Aying, yana kim bo'lsam ekan,
Vatanimga foydam tekuvchi?!

Kim bo'lsam ham shuni angladim,
Foydam tegsin O'zbekistonga.
Ota-onam farzandim, deya,
Faxrlansin butun jahonga.

Sarvara BULTAKOVA,
Toshkent shahar, Abdulla Qodiriy
nomidagi ijod maktabi o'quvchisi

MUSHUGIM

Mening momiq mushugim,
Biladi u o'z ishin.
Doim menga suykalar,
Zumda tiqib tumshug'in.

Sichqon poylashdir ishi,
Yoqar juda yumushi.
Yovdir faqat sichqonga,
O'zga bilan yo'q ishi.

Mohinur BOZOROVA,
Buxoro viloyati, G'ijduvon tumanidagi
43-umumta'lim maktabining
2-«A» sinf o'quvchisi

To'liqin MUHIDDIN

Adolat va Munajat tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilari. Ba'zan bog'chaga o'zlari borishdi.

Adolat:

– Yur, Munajat, (qo'lidan tortib) mana bu joydan o'tamiz.

Munajat:

– Yo'q, o'tish ruxsat berilgan joydan o'tamiz.

Adolat:

– Ey, mashina yo'q-ku, ana ikita bola ham shu yerdan o'tyapti! Qo'rqma, hech nima bo'lmaydi. Mendan o'rgan (ko'chani kesib o'ta boshlaydi).

Shu payt qayerdandir paydo bo'lgan yo'l harakati xavfsizligi xodimi uni to'xtatadi.

Xodim:

– Qizalog'im, sen hozir yo'l harakati qoidasini buzding. Yaxshi bolalar qoida buzishmaydi.

Adolat:

– Anavu bolalar ham o'tishdi-ku, milisa amaki!

Xodim:

– Demak, ular ham yo'l harakati qoidasini bilmaydi.

Dugonangga o'xshab qoidaga rioya qilgin-da!

Munajat:

– Milisa amaki, endi bunday qilmaydi, uni kechiring!

Xodim:

Kechki payt. Ko'cha eshigi ochilib, dadajonim har doimgidek ikki qo'llari to'la yeguliklar, shirinliklar bilan kirib keldilar. Biz farzandlar dadajonimga peshvoz chiqqan ham edikki, ular bizni to'xtatdilar: «Biroz sabr qilinglar, yuz-qo'llarimni yuvib, keyin ko'rishamiz», dedilar-da, yuvinish xonasiga kirib ketdilar. Yuvib chiqqach, barchamizni bir-bir bag'irlariga bosib ko'rishdilar. Biz nayron bo'lib, yelka qisdik. Buni sezgan dadam dasturxon atrofida bafurja gap boshladilar:

– Ertadan uyga kelmayman. Mehmonxonada qolib, o'sha yerdan ishga qatnayman.

Buvijonim darrov ko'zlariga yosh oldi.

– Nega yig'layapsiz? – hayron bo'lib so'radim buvijonimdan.

– Sog'inch yomon-da, qizim. Dadangni bir kun ko'rmasam, sog'inib qolaman. Ilohim, yurtimiz tinch bo'lsin, bu kasallig-u ofatlar tezroq arisin, – deya duoga qo'l ochdilar buvijonim.

– Ha, endi davlat o'g'lingizni o'qitdi, o'g'lingiz ham davlatga xizmat qilsin-da. Hammasi yaxshi bo'ladi, onajonim, xavotir olmang, – deya buvijonimni yupatdilar dadajonim...

Ertasi kuni ertalab singlim Madina safarga otlangan dadamga ergashdi.

– Qizim, Nodiraxon, sen katasan, ukang Nuriddinni, singillar-ing Madina, Muslimalarni senga topshiraman. Meni a'lochi qizim, darslaringni vaqtda tayyorla, ukang va singillaringni zeriktirib qo'yma.

ADOLAT UYALIB QOLDI

(MTT sahnasi uchun)

– Bog'chaga sizlarni o'zimiz olib borib qo'yaman, yuringlar!

Bog'cha bolalari:

– Voy, voy, Adolat bilan Munajat yo'l harakati qoidasini buzishibdi. Milisa amaki bog'cha opaga aytyapti.

Bog'cha opa:

– Rahmat sizga, qizlar endi bunday qoidabuzarlik qilishmaydi, kechiring ularni!

Xodim:

– Qoidani Adolat buzdi, Munajat emas.

Adolat (uyalib). – Men... men qoidani buzdim (yig'laydi). Endi unday qilmayman. Munajat, meni kechir (dugonasini quchoqlaydi). Milisa amaki, kechiring, endi bunaqa qilmayman.

Munajat:

– Endi yo'l harakati qoidasini hech qachon buzmaymiz. Faqat mumkin bo'lgan joydan o'tamiz.

Xodim:

– Men sizlarga ishonaman, – deb bog'chadan chiqib ketadi.

Bir oylar chamasi avval qo'limga bir kitob tushib qoldi. Uni bir kecha-kunduzda o'qib tugataman, deb sira o'ylamagan edim. Menga yoqqan va juda zo'r taassurot qoldirgan bu asar Xolid Husayniyning «Shamollar ortidan yugurib» nomli romanidir.

Ushbu asar yozuvchining ilk romani

BIR KITOB O'QIDIM

tishni o'ziga or deb biladi. Ushbu roman

bo'lib, dunyoning qirqdan ortiq tillariga 10 ming nusxada nashr etilgan. Bu asar ikki haqiqiy do'st haqida, ularning bolalikdagi orzulari, sho'xliklari, bir-birlariga bo'lgan mehrlari haqida bo'lib, ajoyib hissiyotlarimizni junbushga keltiruvchi romandir. Asarning bosh qahramonlari Baba, Hasan, Rahimxon va Amir...

Amir badavlat, o'ziga to'q kishi, Babaning erka, yakka-yu yagona o'g'li. Uning do'sti Hasan esa xizmatkorning jonkuyar, jafokash, samimiy, mehnatsevar o'g'li. Ular yoshlikdan birga ulg'ayishadi, lekin taqdirning ularga kutilmagan sovg'alari va zarbalari sababli ko'p qiyinchiliklarni boshidan kechirishadi. Garchi, Hasan Amirdan biroz kattaroq va undan ko'ra bilimga chanqoqroq bo'lsa ham, u buni do'stiga bildirishni xohlamaydi. Ko'p tasvirlarda Amiring Hasanni mensimasligi sezilib turadi. Amir o'qish va yozishni biladi, lekin buni do'stiga o'rga-

bejizga «Shamollar ortidan yugurib», deb nomlanmagan, sababi, bu ikki do'st yoshligidan osmon-u falaklarda varrak uchrishni, ana shunday musobaqalarda qatnashishni juda yaxshi ko'rishadi. Ko'plab varrak musobaqalarida Hasan do'sti Amir uchun 1-o'rinni olib beradi, qancha maqtovlar bo'lsa ham bularning barchasini Amir eshitishni istaydi. Hasan haqiqiy do'st, u hattoki Amir uchun o'limga ham tayyor.

Ushbu asarda nafaqat do'stlik, balki chin insoniylik, mehr-oqibat kabi chin insoniy tuyg'ular asosiy o'rinda turadi. Ishonamanki, aziz kitobxon tengdoshim, siz ham ushbu asarni, albatta, o'qib chiqasiz, Xuddi men kabi o'zingizga to'g'ri xulosa chiqarasiz. Boisi, Xolid Husayniyning asarlarini barcha millat vakillari tez va oson tushunishadi. Boisi, ularning tili sodda va xalqchildir.

Gulchehra UBAYDULLAYEVA

SOG'INCH

bir-ikki kun o'tdi. Dadajonimizni sog'ina boshladik. Ular qo'ng'iroq qilardilar, lekin salom-alikdan nariga o'tmasdik, bafurja gaplasha olmasdik. Shunda o'zimga-o'zimiz so'z berdim: «Bundan buyon onajonim va buvijonimning so'zlariga «Labbay», deb javob beraman. Ukam va singillarimni xafa qilmayman. Shunda dadajonim tezroq keladilar».

Aziz tengdoshim! Qay birimizning otamiz, onamiz yoki aka-opalarimiz bizning tinchligimiz uchun kecha-yu kunduz hayotini xatarga qo'yib mehnat qilayotgan ekan, siz uyda qoling! Shu tariqa koronavirus balosining yurtimizdan tezroq daf bo'lishiga o'z hissamizni qo'shaylik. Dadajonlar, onajonlar o'z oilasi bag'rida yashashi, yaqinlari bilan tezroq diydorlashishlari uchun ham shunday qilaylik, iltimos. Avvalgidek tinch, xotirjam hayotimizga qaytishimiz siz va bizning birdamligimizga, ahilligimizga bog'liq ekanligini doimo yodda tutaylik.

Kitoblarni o'qib ber, foydali mashg'ulot bilan shug'ullansinlar. Onang va buvijoningni gaplariga quloq solinglar, – deya peshonamdan o'pib, xayrlashib chiqib ketdilar. Oradan

Nodira SHAHOBIDDINOVA,
Toshkent shahar, Abdulla Qodiriy nomidagi
ijod maktabi o'quvchisi

TELEFONDAGI ILK SO‘ZLASHUV

Bugungi kunda hayotimizni telefonsiz, uyali aloqa vositalarisiz tasavvur qilib bo‘lmaydi. Qiziq, qadimda odamlar telefonsiz qanday yashashgan ekan-a? Uzoq‘imizni yaqin qiluvchi bu aloqa vositasi aslida qanday maqsadda yaratilgan ekan? Keling, o‘tmishga sayohat qilib, ushbu olamshumul kashfiyotni kim va nima uchun o‘ylab topganini bilib olamiz.

Qadimda odamlar yov yaqinlashganida yoxud tabiiy ofat yuz berganida, bir qishloqdan boshqasiga gulxan yoqib yoki do‘mbira chalib xabar berishgan ekan. Ammo gulxanning tutuni va do‘mbira ovozi u qadar uzoqqa yetib bormagani uchun bu borada yana ko‘plab izlanishlar olib borilgan.

Nihoyat, 1837-yilga kelib, amerikalik rassom Samuel Morze tomonidan elektromagnitli telegraf ixtiro qilingan. Buning uchun Morze maxsus alifbo ishlab chiqqan. Alifbodagi harflar, uzun-qisqa tovushlar tire bilan belgilandi. Telegraf simlari qishloqlar, dala-yu daryolar va hatto tog‘larga ham tortildi. Lekin bu yo‘l bilan xabarlarini dengizlarda suzib yurgan kemalarga yetkazishning iloji yo‘q edi. 1880-yilga kelib, rus muhandisi Aleksandr Popov va italiyalik radiotexnik Culyelmo Markoni elektr uchqunli zaryadnik uzun simli

elektrozatgichga, ya‘ni antennaga ulansa, u efirga o‘zidan elektromagnit to‘lqinlar uzatishini aniqlashdi. Ularning ixtirolari natijasida simsiz telegraf radiostansiyasi kashf etildi.

Keyinchalik shotlandiyalik shifokor Aleksandr Bell tomonidan insonning jonli ovozini elektr signalga aylantirib beradigan uskuna o‘ylab

topildi va bu qurilma biz foydalanayotgan telefonlarning ilk avlodi edi.

1876-yilda telefon orqali ilk so‘zlashuv amalga oshirilgan. Ilk uyali aloqa vositasi esa 1973-yilda Motorola kompaniyasi xodimlari tomonidan ishlab chiqarilgan. Bu telefonlarni ishlab chiqarishni dastlab politsiya xodimlari uchun mo‘ljallashgan edi.

Bundan ko‘rinib turibdiki, har qanday ixtiro biror foydali manfaatni ko‘zlab yaratiladi. Shunday ekan, aziz bolajonlar, uyali aloqa vositalaridan ham zarurat yuzasidangina foydalaning. O‘yin o‘ynab, internet tarmog‘i orqali ongingiz, tafakkuringiz, tarbiyangizga salbiy ta‘sir o‘tkazadigan zararli axborotlarni o‘qib, oltinga teng davringizni behuda o‘tkazmang.

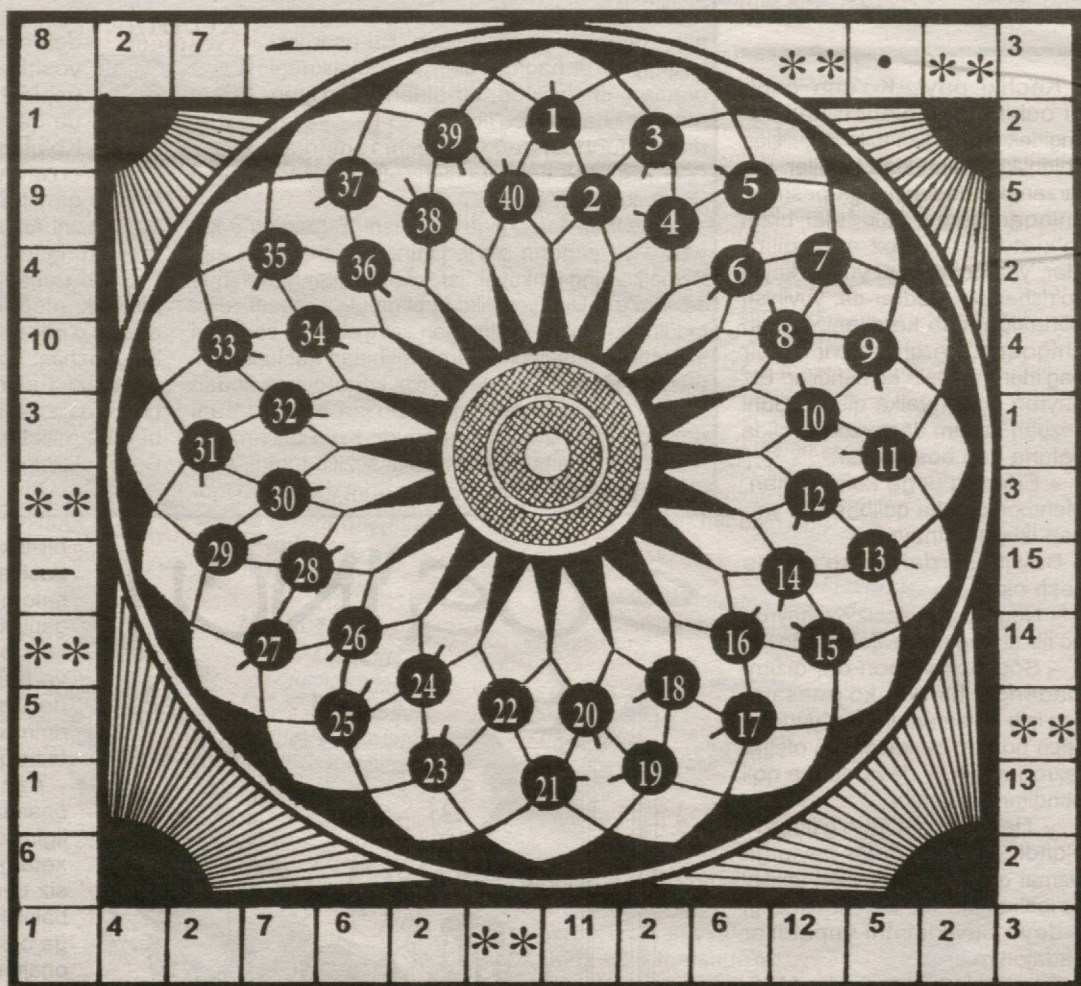
Internet manbalari asosida
ZUHRA tayyorladi

BO‘SH O‘TIRMA, BOSH QOTIR!

AYLANMA KROSSVORD

Javoblarni shaklda belgilangan xonadan raqam atrofiga soat mili yo‘nalishida yozing.

1. «Osmon ostidagi muzey» ta‘rifini olgan Vatanimizdagi tarixiy shahar. 2. Biror xorijiy mamlakatga borish, unda yashash uchun tegishli idora tomonidan pasportga qo‘yiladigan belgi. 3. Pillapoya. 4. Uzum tupining yo‘g‘on qismi. 5. Erta tong. 6. Musbat zaryadlangan elektrod. 7. Insonga xos fazilat. 8. Maqolda: «Ona tilim – ... tilim». 9. Topishmoq: Kichkina bir ombor, Ichida ming tog‘ bor. 10. «Shashmaqom» tarkibidagi maqomlardan biri. 11. Gul solinadigan idish. 12. Oshxonada anjomi. 13. Musiqa yozuvi. 14. Tanbur sozining kamon bilan chalinadigan turi. 15. Vaqtni ko‘rsatuvchi uskuna. 16. Xona mebeli. 17. Raqamli ko‘ngilochar o‘yin. 18. Markaziy Osiyodagi dengiz. 19. Oila quvonchi. 20. Bilimni o‘zlashtirilishiga qarab beriladigan ball. 21. Tagidan shoxlab o‘sovchi, past bo‘yli daraxt. 22. Kimyoviy elementning barcha xususiyatlarini o‘zida saqlagan eng kichik massali zarra. 23. Yaylovda boqiladigan qo‘ylarning yirik podasi. 24. Avtomobilning yon devori, yon qismi. 25. Turli mashq va poygalar uchun doira shaklida ishlangan maxsus yo‘l. 26. Tennis musobaqasi o‘tkaziladigan maydon. 27. Mexanizmining bir necha bir xil qismlarini o‘ziga birlashtirgan yirik bo‘lagi. 28. Suvsevar donli ekin. 29. Sudralib yuruvchi jonivor. 30. Kuch o‘chov birligi. 31. Xat, maktub. 32. Peru Respublikasi poytaxti. 33. Uzoq sharqdagi daryo. 34. Avtomobil yoritgichi. 35. Italiya futbol jamoasi. 36. Volga daryosining yirik irmog‘i. 37. Haydalgan yerning kesaklarini maydalab tekislash va zichlashda ishlatiladigan qishloq xo‘jalik ish quroli. 38. Ko‘klam guli. 39. Ho‘l meva turi. 40. Yuz ko‘rinishining muayyan ifodasi.

KRIPTOGRAMMA

Kalit so‘zlar:

1. Atoqli o‘zbek adibi, dramaturg, «Javohirlar sandig‘i», «Kafansiz ko‘milganlar» asartari muallifi – 13, 15, 7, 4, 2, 3, 3, 1.
2. Nasriy asar janri – 14, 2, 11, 11, 10.
3. O‘zbek shoiri Uyg‘unning tabiat manzaralari aks etgan she‘ri – 8, 1, 6, 12.
4. Qofiya, ritm va mazmun jihatdan o‘zaro bog‘langan she‘riy parcha – 9, 10, 6, 5.

Endi kalit so‘zlari javoblari asosida shakl atrofidagi raqamlar yashiringan kriptogrammani hal eting. Bunda ulardan chex gumanist-pedagogi, zamonaviy o‘qitish jarayoni asoschisi Yan Amos Kominskiyning hukmatli so‘zini bilib olasiz.

Tuzuvchi: Foziljon ORIPOV

Toshkent viloyati, Oqqo'rg'on tumanidagi Agrosanoat va tadbirkorlik kasb-hunar kolleji o'quvchi-yoshlari o'z tomorqalaridan mo'l hosil olish niyatidalar.

BIZNING TOMORQALAR

102-guruh o'quvchisi Muborak TUROPOVA piyozni begona o'tlardan tozalamoqda.

103-guruh o'quvchisi Botir NORBOYEV.

102-guruh o'quvchisi Madina OCHILOVA.

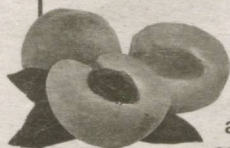

102-guruh o'quvchilari Hasan va Husan MUHAMMADJONOVlar.

102-guruh o'quvchisi Diyora ABDULAZIZOVA kartoshka chopig'ida.

MING DARDGA DAVO MEVALAR

O'rik. Hozir yurtimizda bu totli mevaning ayni yetilib pishgan pallasi! U o'zining betakror ta'mi bilan barchamizga xush yoqadi. Turshagi esa qish faslida ming dardga darmon bo'ladi. Ulug' alloma, tabib Abu Ali ibn Sino o'rik mevasidan oshqozon-ichak faoliyatini yaxshilashda foydalan-gan. «Mevasi kishiga darmon bag'ishlaydi, kamqonlikka davodir», deya ta'kidlagan.

O'rik iste'mol qilish inson sog'lig'iga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Ortiqcha vazndan aziyat chekayotgan kishilar mazkur mevaga ko'proq e'tibor qaratishlari lozim. Bundan tashqari, miya faolligini yaxshilash uchun magniy va fosforga boy ushbu mevani iste'mol qilish tavsiya etiladi.

Gilos dunyo xalqlari sevib iste'mol qiladigan danakli mevalardan biri. Uni o'ziga xos ajoyib ta'mi uchun sevishadi. Uning vatani hozirgi Turkiya, Shveytsariya va Daniya hududlari hisoblanadi. Mevasi yog' miqdorisiz, asosan suvdan (82%), uglevodlardan (16%) va oqsillardan (1%) iborat.

Mevasi darmondorilarga boyligi bilan ajralib turadi. Gilos mevasidan tabobatda ko'pgina kasalliklarning oldini olish va davolash maqsadida foydalaniladi. Gilos buyrak va jigar faoliyatini yaxshilab, qon aylanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Shaftoli. Barchamiz sevib iste'mol qiladigan shaftolining yuzdan ziyod navi mavjud. Mevasidan qoqi, sharbat, murabbo tayyorlanadi. Meva tarkibi asosan, suvdan iborat bo'lsa-da, boshqa moddalar ham ko'p. Uning tarkibida A, E, B1, B2, B6 singari darmondorilar bor. Shaftoli tushkun kayfiyatdan xalos etadi. Vengriyada uni «Xotirjamlik mevasi», deb atashadi. Shaftoli mevasi ko'p iste'mol qilinsa, bosh terisi mustahkam bo'ladi va sochlar to'kilmaydi. Yana bir qiziq ma'lumot: shaftoli Oyda ham iste'mol qilingan yagona mevadir. Uni Oyga chiqqan astronavtlar o'zlari bilan birga olib ketishgan.

Manzura UBAYDULLAYEVA tayyorladi

FOYDALI MASLAHATLAR!

Agar siz jigar va yog'siz go'shtni muntazam iste'mol qilsangiz, organizmingizda temir moddasini yuqori darajada o'zlashtirgan bo'lasiz.

«S» vitamini apelsin, qovun, shaftoli, pomidor, ismaloq, karam va gulkaram singari mahsulotlarda ko'pligini bilasizmi?

Issiq kunlarda tayyor taomni uy haroratida 2 soatdan ortiq vaqtga qoldirmaslikni unutmang.

Ko'rish qobiliyati va turli infeksiyalar uchun to'siq bo'ladigan hamda immunitet tizimini mustahkamlash uchun «A» vitaminiga boy mahsulotlarni doimo iste'mol qilish zarur. Bu vitamin esa olma, anjir, qora olxo'ri, mayiz, shaftoli va o'rikda ko'p ekan.

Go'sht yoki parranda go'shtidan taom tayyorlayotganda, ularning seli tiniqligi va hidiga alohida e'tibor bering. Seli pushti bo'lmasligi kerak.

Pazanda qizga!

YANGI KARAM VA BULG'OR QALAMPIRLI SALAT

Kerakli masalliq:

1 ta o'rtacha kattalikdagi karam, 2 ta bulg'or qalampir, 3 ta bodring, 1 ta pomidor, 1 dona piyoz, 50 gr yarim dudlangan kolbasa, yarim bog' istalgan ko'katlar, 1 piyola pishgan guruch, keragicha mayonez.

Tayyorlanishi: Karam, bulg'ori, piyoz somoncha shaklda va yangi bodring, kolbasa, pomidor doira shaklda, ko'katlar esa mayda to'g'raladi, pishgan guruch va mayonez va ta'bga ko'ra tuz qo'shib aralashiramiz va dasturxonga tortamiz.

Yoqimli ishtaha!
NARGIZA tayyorladi

IZLANISHDAN CHARCHAMA YMIZ

Men, Ulug'bek Imomqulov 1-iyun – Xalqaro bolalarni himoya qilish kuniga atab onajonim va opam bilan birgalikda «Baxtli bolalik» mavzusida videorolik tayyorladik va buning uchun Buxoro viloyati 2-sinf kanali tomonidan **SERTIFIKAT** bilan taqdirlandim.

Ulug'bek
IMOMQULOV,
Buxoro viloyati, G'ij-
dumon tumanidagi
43-umumta'lim mak-
tabining 2-«B» sinf
o'quvchisi

5-iyun – Xalqaro atrof-muhitni muhofaza qilish kuniga bag'ishlab e'lon qilingan rasmlar tanlovida «Suv – bebaho ne'mat» mavzusida rasm chizdim.

Har kuni o'tkazilayotgan onlayn olimpiadalarga qatnashib, qator

sertifikatlarga ega bo'lyapman.

Bizga shunday sharoitlar yaratib bergan Prezidentimizga, ustozlarimizga, ota-onamga rahmat. Bunga javoban biz o'quvchilar faqat yaxshi o'qishimiz, bilimimizni oshirishimiz kerak.

Behruzbek RAJABOV, Xorazm viloyati, Qo'shko'pir tumanidagi
46-umumta'lim maktabi o'quvchisi

Kamolbek TOSHMURODOV,
Qashqadaryo viloyati, Shahrisabz
tumanidagi 7-DIUMI o'quvchisi

Mohlaroyim HOJIYEVA,
Navoiy viloyati, Karmana tumanidagi 14-umumta'lim maktabi o'quvchisi

BIZNING TELEGRAM RAQAMIMIZ: (94) 645-90-70

Tong yulduzi

Muassis:

O'zbekiston Respublikasi
Xalq ta'limi vazirligi

Bosh muharrir
Feruz ADILOVA

Gazeta O'zbekiston Respublikasi
Prezidenti administratsiyasi
huzuridagi axborot va ommaviy
kommunikatsiyalar agentligi-
da 0208-raqam bilan 2019-yil
10-iyunda ro'yxatdan o'tgan.

TAHRIR HAY'ATI:
Dilshod KENJAYEV,
Alisher SA'DULLAYEV,
Murtazo SULTONOV,
Feruz JALILOVA,
Ashurali JO'RAYEV,
Feruz MATYOQUBOV
(mas'ul kotib)

Navbatchi muharrir
Nodira NAZAROVA

Rassom
Feruzbek KAMOL o'g'li

Sahifalovchi-dizayner
Shaxobiddin
MAXMADIYEV

«O'zbekiston» NMIU bosma-
xonasida chop etildi.
Gazetaning poligrafik jihatdan sifati
chop etilishiga bosmaxona mas'ul.
Manzillimiz va bosmaxona manzili:
Toshkent shahri, Navoiy ko'chasi,
30-uy, indeks: 100011.
Obuna indeksi: 198.
www.tongyulduzi.uz
e-mail: tongyulduzi1929@umail.uz
telegram: t.me/tongyulduz
Adadi - 4000
Buyurtma - V 4190

Tahririyatga kelgan barcha
qo'lyozmalar tahrir qilinadi,
mualliflarga qaytarilmaydi.
Gazetaning yetkazib berilishi
uchun obunani rasmiylashtirgan
tashkilot javobgar.
Shakli A-3, 2 bosma taboq.
Bahosi kelishilgan narxda.
Gazeta haftaning dushanba kuni
chop etiladi.
Topshirish vaqti - 18:00
Topshirildi - 18:00
Tel./faks: (99871) 244-63-08